І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

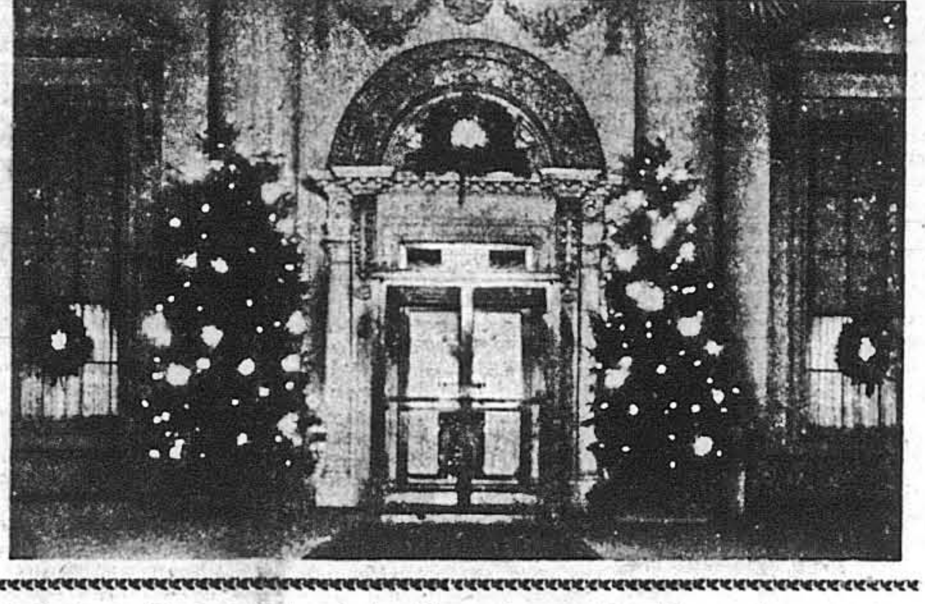
РІК LXVI. Ч. 248. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го ГРУДНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, DECEMBER 24, 1959 No. 248. VOL. LXVI.

ЗАКІНЧИВШИ ІСТОРИЧНУ МІСІЮ ДОБРОЇ ВОЛІ, ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР ВЕРНУВСЯ ДО ЗДА

Вашингтон. — У вівторок дня 22-го грудня ц. р., о год. 11:25 ночі през. Айзенгавер прибув літаком на летунську базу Ендрю у Мериленді, закінчуючи цим свою історичну місію доброї волі, що її виконував він на протязі 19 днів своєї подорожі по 11-ти країнах Европи, Азії й Африки, яким він передавав американське послання „миру і дружби у свободі". Останній день цієї подорожі був найдовшим, бо снідав Президент у Мадриді в Еспанії, обідав у Касаблянці в Марокко і прибув до ЗДА в часі, що відповідає п'ятій годині ранку еспанського часу. На летовищі Ендрю, куди він приїхав турбомоторовим літаком разом із своїм сином Джаном та його дружиною і членами свого супроводу, Президента зустріли пані Айзенгавер, віце-президент Ніксон, члени уряду і дипломатичного корпусу. Привітавшися із своєю дружиною і невеликою громадою офіційних осіб, що прибули його зустрічати, не зважаючи на важкий мороз, през. Айзенгавер висловив свою радість із прибуття додому і водночас із цим передав американській нації вітання доброї волі і побажання щасливих Різдвяних Свят від усіх народів, що їх відвідував він під час своєї подорожі і що їм він передав таке ж вітання від американського народу. Зустріч Президента на летовищі в порівнянні з пишними і маніфестаційними проводами в різних країнах світу була з огляду на пізню ніч і зимовий холод скромною, але щирою і теплою. Із летовища Президент від'їхав негайно до Білого Дому, звідки у середу дня 23-го грудня він виголосить свою промову до американського народу з основнішою інформацією про висліди відбутої вим подорожі по світу і разом із цим із різдвяним вітанням для всього населення З'єдинених Держав Америки. У зв'язку із поворотом Президента репрезентанти обидвох партій і демократичної, і республіканської — висловили своє признання Президентові за успішне репрезентування американської держави і народу. Зокрема демократичні члени Конґресу висловили свою певність, що Президентова місія доброї волі причиниться видатно до створення кращої атмосфери взаємного порозуміння між не-комуністичними націями і для запевнення світу про відданість Америки справі миру. В політичних колах підкреслюють теж, що подорож през. Айзенгавера поглибить теж у великій мірі дружбу між волелюбними народами світу. В найближчому році чекають през. Айзенгавера ще передвиборчі поїздки по ЗДА, відвідини Совєтського Союзу, як теж участь у плянованих „навершинних зустрічах".

Під знаком Різдва і доброї волі в Білому Домі в столиці країни

Саме в тому часі, як на військовому летовищі Ендрус біля Вашингтону виходив з великого ракетного військового літака президент Двайт Д. Айзенгавер, що тільки повернувся із своєї „поїздки порозуміння" до 11 країн в Европі, Азії і Африці, при вході до екзекутивного крила Білого Дому засвічено дві різдвяні ялинки побіч дверей, а в бічних вікнах виставлено характеристичні для сезону вінці з соснових галузок. Під знаком Різдва Христового та символізованої ним „слави Богові на небі і миру на землі між людьми благовоління", що в більшій чи меншій мірі було і моттом поїздки президента Айзенгавера по світі, з якої він тількищо повернувся, проходитиме цьогорічне Різдво в столиці і в країні.

НАТО ПІДТРИМУЄ РІШЕННЯ В СПРАВІ ВІДБУТТЯ ЗУСТРІЧІ „НА ВЕРШИНАХ"

Париж. — Рада Організації Північно - атлянтійського пакту (НАТО), яка складається з 15-х міністрів закордонних справ членських держав, оприлюднила комунікат на закінчення своїх Паризьких нарад від 15 до 22 грудня ц. р., з триденною перервою, в якій відбувалась конференція західньої „великої чвірки". Після закінчення цієї останньої конференції зійшлись знову всі 15 міністри закордонних справ для вислухання звідомлення про постанови, що їх прийняли чотири голови урядів — Айзенгавер, Мекміллен, де Голь і Аденауер. Речником чотирьох великодержав був французький міністр закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль. Повна Рада НАТО ствердила в свому комунікаті, що постанови чотирьох голів урядів цілком відповідають становищу, що його зайняла Рада НАТО на своїх попередніх нарадах і що вона тому в цілості підтримує запрошення Совєтів на зустріч чотирьох голів урядів в Парижі 27-го квітня 1960 р. Після звідомлення французького міністра Мурвіля про становище голів урядів до нової конференції „на вершинах", італійський міністер закордонних справ Джузеппе Пелла інформував цілу Раду НАТО про стан справ міжнародного роззброєння та про звернення 5-х західніх членів нової 10-членної Комісії роззброєння до 5-х комуністичних членів тієї Комісії, щоб зійтись на наради у Женеві 15 березня 1960 р. Рада цілком одобрила цю постанову. За пресовими інформаціями, представники менших членських держав ННАТО, як Бельгія, Данія і ін., висловлювали острах, щоб на конференції „на вершинах" у квітні наступного року не говорено про справи, які їх безпосередньо торкаються — без їх відома і попередньої згоди. Окремий уступ в комунікаті НАТО стверджує, що приготування до конференції „на вершинах" будуть вестись у повному порозумінні з усіми членами НАТО та що всі члени НАТО будуть вдержувані постійно у курсі справ. Останній уступ комунікату Ради НАТО потверджує, що без уваги на нові східньо-західні переговори, НАТО стоїть далі на становищі своєї деклярації у справі Берліну з 16-го грудня 1958 року. Рада НАТО — кажеться в комунікаті — „підкреслює ще раз, що союз мусить бути надалі сторожкий і сильний". „Рада (НАТО) поділяє надію голів урядів, що майбутня конференція („на вершинах") причиниться до скріплення миру із справедливістю".

Америка зліквідує свої бази в Марокко протягом 4-ох років

Касаблянка, Марокко.—Зараз після відлету президента Айзенгавера з Марокко, що було 11-ою і останньою країною, що її президент Айзенгавер відвідав у своїй тритижневій подорожі, проголошено офіційний комунікат, що його найважливішою частиною є осягнення між президентом і марокканським королем Мохаммедом V порозуміння, що 5 американських військових баз на території Марокко, чотири летунські й одна морська, будуть евакуовані до кінця 1963 року, а одна з них вже до кінця березня 1960 р. Зліквідуваня цих баз означає у практиці відкликання відтіль 10.000 американських військовиків та — у зв'язку з цим — виїзд із Марокко ще дальших кругло 10.000 американців, членів родин військовиків. Для Марокко це означає втрату щорічного прибутку коло $20,000,000, однак марокканці настоювали на відкликання відтіль американських військ з моментів національно-державного престижу. Ці бази основано за американсько - французьким договором з 20 грудня 1949 року, не запитавши згоди від марокканського султана, що був тоді лиш маріонеткою колоніяльної Франції. З усамостійненням Марокко, його уряд негайно заявив, що він не визнає договорів, що їх робила Франція, розпоряджаючись марокканською територією. Коли король Мохаммед V відвідав ЗДА в 1957 році — ця справа була предметом його розмов з през. Айзенгавером і пок. державним секретарем Доллесом. Марокканці вважають, що коли ЗДА добровільно погодились на відкликання своїх військ з Марокко, то тепер легше вимогти те саме на Франції.

Індійський прем'єр Неру відкинув пропозицію Чу Ен-лая на зустріч

Ню Делі. — Як можна було сподіватися, індійський прем'єр Неру відкинув пропозицію комуно - китайського прем'єра Чу Ен-лая, висловлену в листі з минулої п'ятниці, 18-го ц. м., щоб ще цього місяця, 26-го грудня, стрінутись на терені комуністичного Китаю або Бірми для наради в справі актуального китайсько - індійського спору за прикордонну територію. Неру заявив, що він не уявляє собі, як можна замиритись щодо принципів, коли покищо існує між Індією і комуністичним Китаєм така велика різниця в оцінюванні фактів. Неру мав тут на увазі заперечування комуністичним Китаєм факту існування нинішнього північного кордону Індії не тільки формально від 1914-го року, але фактично, за звичаєвим правом, від непам'ятних часів. Неру подав до відома індійському парляментові факт отримання від Чу Ен-лая згаданого листа, але відкинув вимогу парляментарної опозиції — відкрити над цим листом нову парляментарну дебату. Неру заявив, що недавньої публічної дебати в парляменті над цією справою досить. Однак в обох палатах індійського парляменту їхні голови відкинули заяву Неру і заповіли переведення парляментарної дискусії над новою пропозицією Чу Ен-лая. Неру підкреслював кількакратно, що треба переговорювати ,бо єдина альтернатива до переговорів — це війна, якої Індія не хоче.

Індекс цін в листопаді становив 125.6 відсотка

Вашингтон. — Статистичне бюро департаментів торгівлі і праці повідомляють, що індекс цін в місяці від половини жовтня до половини листопада збільшився на 0.1 відсотка і виносив 125.6 відсотка, це значить, що був на 25.6 відсотка більший від пересічних цін в 1947-1949 роках, коли він становив 100. Це значить, що впродовж 10-х років товари і праця подорожчали так, що за кожні 10 долярів в 1949 році треба тепер платити 12.56 доляра. В урядових колах передбачають, що в 1960 році індекс цін буде без більших змін в порівнянні з цим роком. Внаслідок збільшення індексу цін коло 180,000 робітників дістануть збільшення заробітної платні на один, два і три центи від години праці, згідно з договорами про працю і автоматичне збільшування заробітків в залежності зі зростом коштів прожитку. Сталевари мали б дістати збільшення заробітків на 4 центи від години праці, але вони працюють без контракту, а закон Тефта-Гартлі, який наказав їм вернутися зі страйку до праці, не вирішує ясно цього питання. Купівельна сила фабричних робітників в листопаді ц. р. дещо зменшилася, бо подорожчали видатки на прожиток.

Канада і ЗДА будують 45 радарових стацій

Оттава. — З урядових кол повідомляють, що Канада і ЗДА мають в найближчому часі збудувати 45 радарових стацій, які мають виповнити ті недостачі, що існують в теперішній алярмовій лінії оборони. Новозбудовані стації мають повідомляти про ті ворожі літаки, які летіли б на низькій віддалі від землі. Будова вже почалася, і то в кількох пунктах. Цим способом мала б доповнитися оборонно-алярмова лінія, що називається „Сосновою", яка не може відкривати тих літаків, що летять нижче 2,000 стіп. Ця Соснова алярмова лінія тягнеться від Ванкуверу в Британській Колумбії і через Вінніпеґ до Атлантійського океану. Ця нова радарова лінія зможе також керувати діями канадійських літаків-винищувачів.

Захід започатковує приготування до нової конференції роззброєння

Париж. — П'ять західніх держав, обраних до 10-членної Комісії для справ роззброєння під час останньої Женевської Конференції міністрів закордонних справ та затверджених на недавній сесії Генеральної Асамблеї ОН, вислали до п'ятьох комуністичних держав, що разом з ними становлять ту Комісію, запрошення на перше засідання на 15-го березня ц. р. у Женеві. Членами тієї Комісії є ЗДА, Англія, Франція, Італія і Канада по західньому боці та СССР, Польща, Чехо - Словаччина, Румунія і Болгарія від комуністів. Щоб самим приготовитись до тієї конференції названі західні держави заповіли започаткування власних нарад над проблемою міжнародного роззброєння у Вашингтоні 25 січня 1960 року. За плятформу для цих нарад приймуть звіт окремої, американської покликаної Президентом, комісії під головуванням Чарльса Куліджа. Цей звіт має бути готовий в першій половині січня і його негайно розішлють на розгляд всім союзникам Америки. Однак керівні західні чинники — коментує преса — не сподіваються, щоб проблема міжнародного роззброєння могла ворохнутись з мертвої точки вже на найближчій зустрічі з Хрущовим при кінці квітня ц. р., бо — мовляв — коли 14-річні переговори не дали ніякого висліду, то годі вимагати чуда ,щоб у цій справі могла зайти якась позитивна зміна від березня до квітня наступного року. Західні керівні кола — твердить кореспондент „НИТаймса" Розенталь з Парижу, не сумніваються, що пропозиція Хрущова на „загальне і повне" роззброєння це пропаґанда і по суті обман, дармащо Совєти, мабуть, хотіли б зменшення видатків на армію з господарських причин.

Передбачають швидку згоду Совєтів на конференцію „на вершинах"

Москва. — Західні дипломати й кореспонденти в Москві передбачують швидку відповідь Хрущова на тотожні листи, що їх в минулий понеділок амбасадори Англії,ЗДА і Франції вручили — кожний зокрема, у відстані по пів години часу — совєтському міністрові закордонних справ Громикові. Цей останній зустрів кожного з західніх амбасадорів „сердечно", обіцюючи негайно передати листа Хрущову. Совєтська преса в запрошенні Хрущова на конференцію „на вершинах" до Парижу 27 січня 1960 р. бачить — перемогу совєтської дипломатії, при чому вона підкреслює, що це була Хрущова ініціятива скликати таку конференцію. Зате західні обсерватори в Москві не виключають, що Совєти будуть домагатися докладного спрецизування перед тією конференцією її денного порядку. Вказує на це допис кореспондента „Ізвєстій" з Парижу, який натаврував брак того докладного пляну конференції „на вершинах" в західньому рішенні. „Ізвєстія" іронічно натякають на нібирозсварення всередині союзу НАТО, через яке західні держави не зуміли погодитись щодо докладного денного порядку запропонованої ними конференції „на вершинах".

Продукують прилади для використовування соняшної енерґії

Пренстон, Н. Дж. — Голова Корпорації Гупп Джан О. Екблюм повідомив, що ним очолювана фірма підписала умову з Корпорацією Куртісс-Райт про спільну продукцію і продаж приладів для використовування соняшної енерґії до огрівання і варення. Фірма Куртісс-Райт має вже поважні успіхи на цьому полі, а фірма Гупп досі спеціялізувалася в продукції холодильників і огрівачів, які продавала вдома і закордоном. Тепер обидві ці корпорації спільними силами будуть поліпшувати прилади до використовування соняшної енерґії і їх продавати при допомозі торговельного апарату корпорації Гупп. Голова фірми Куртісс-Райт Рой Т. Гарлі заявив: „Ця умова дає можливість обом корпораціям скомбінувати свої можливості і свій досвід в ділянці огрівання мешкань і різних фабричних об'єктів."

Сейр домагається допустити до ЗДА більше політичних втікачів

Вашингтон. — Голова Американського Комітету для справ втікачів декан Вашингтонської Катедри Френсіс Б. Сейр, молодший, заявив на пресовій конференції, що Конґрес мусітиме на найближчій сесії ухвалити закон про допущення більшої скількости політичних втікачів до цієї країни, бо це є „рішуче потрібне для гідного відзначення Об'єднаними Націями Світового Року Втікача". На думку декана Сейра закон про допущення втікачів повинен мати першенство перед всіми інш. законопроєктами, бо ЗДА мусять дбати про те, щоб добре ім'я їхньої країни провадило і надалі в світі. Сейр домагається, щоб ЗДА в цьому Році Світового Втікача видали на допомогу втікачам не 4 мільйони тільки 10 мільйонів дол. Він заявив, що інтервеніюватиме в цій справі в президента Айзенгавера, який уповажнений рішати про видачу цієї суми.

● **Суддя Герберт Вокер** в Лос Анджелесі вже восьмий раз визначив день, коли має згинути на електричному кріслі відомий в цілому світі злочинець Керил Чесман, який у 1948 році грабував, викрадав і насилував жінок. Адвокат Чесмана заявив, що й цим разом, старатиметься припинити екзекуцію. День смерти Чесмана визначено на 19-го лютого 1960 року.

Ред. Вол. Стахів очолив Спілку Українських Журналістів в Німеччині

Мюнхен. — Редактор „Сучасної України" п. Володимир Стахів був обраний на голову Спілки Українських Журналістів в Німеччині в результаті загальних зборів тієї організації, що відбулися тут 12-го грудня 1859 та якими проводив проф. д-р Юрій Студинський, як голова, та Фелікс Кордуба і д-р Зиновій Соколюк, як секретарі. Про діяльність дотеперішньої Управи СУР-у звітував імени відсутнього її голови (інж. Дм. Андрієвського) проф. П. Зайцев і секретар В. Леник, а за Контрольну Комісію П. Котович. Загальні Збори схвалили діяльність уступаючих органів СУЖ-у і уділили їм абсолюторію. На внесок комісії-матки обрано нові органи СУЖ-у в наступному складі: пп. Володимир Стахів — голова, мгр. Антін Мельник — заст. голови, Володимир Леник — секретар, Василь Ромашко і Юрій Семенко — члени, Михайло Борис і Павло Котович — кандидати. Контрольна Комісія: проф. Євген Гловінський — голова. проф. Павло Зайцев і д-р Дмитро Кулиховський — члени, Яків Маковецький — кандидат. Товариський Суд: проф. Василь Орелецький — голова, Мирослав Стиранка і Фелікс Кордуба — члени, Іван Майстренко — кандидат. Загальні Збори відзначили зокрема 80-річчя з дня народження сеньйора українських журналістів п. Володимира Дорошенка, обираючи його почесним членом Союзу Українських Журналістів, та доручили Президії вислати Ювілятові іменем Зборів окреме привітання. На Загальні Збори примув Архиєпископ Мстислав (Ню Йорк), якого присутні привітали оваційними оплесками. Владика висловив своє вдоволення, що має змогу бути серед українських журналістів та склав їм побажання якнайкращих успіхів у їх дальшій праці. На Зборах був теж присутній голова м і ж національної організації журналістів — Союзу вільної преси, колишній словацький міністер д-р Тісо.

Світовий Банк дав позику Єгиптові для поширення Суезького каналу

Каїро. — Офіційно потверджено заповіджену недавно позику від Міжнародного Банку для відбудови і розвитку, званого популярно Світовим Банком, З'єдиненій Арабській Республіці у висоті 56,500 долярів на поглиблення і поширення Суезького каналу. Позику уділено всупереч протестові Ізраїлю та застереженню збоку 66-х американських конґресменів, які жадали, щоб стриматись з уділенням тієї позики, поки уряд З'єдиненої Арабсько Республіки не припинить своєї дискримінаційної політики супроти кораблів Ізраїлю та взагалі його закордонної торгівлі. Звернено увагу, що недавно єгипетські власті зареквірували грецький вантажник, який віз цемент з Ізраїлю, та що так само вони притримали данський корабель з ізраїльським експортовим вантажем. У тій позиці взяли участь також 5 приватних американських банків на збірну суму понад 5 мільйонів дол. Загальний кошт передбаченої перебудови Суезького каналу, щоб краще пристосувати його до плавби глибоких нафтоналивних кораблів, обраховано на 100,-900,000 дол., — різницю заплатить З'єдинена Арабська Республіка. У комунікаті Світового Банку говориться про значення Суезького каналу для світової торгівлі та про відкриття нових джерел нафти на Середньому Сході, яке збільшить торговельний рух і підвищить вимоги до споруд Суезького каналу.

„СВОБОДА" В РІЗДВЯНОМУ СЕЗОНІ

З уваги на Різдвяні Свята за новим календарним стилем 25-го грудня, що є також державним святом, „Свобода" не появиться з датою того дня. Чергове число „Свободи", що друкуватиметься 24-го грудня, матиме дату 26-го грудня та появиться разом з англомовним „Українським Тижневиком". Останнє число в цьому році появиться, разом з „Трибуною УНСоюзу", з датою четверга, 31-го грудня. „Свободи" з датою Нового Року, себто 1-го січня 1960, не буде, а 31-го грудня буде надрукована „Свобода" з датою 2-го січня 1960. Різдвяне число „Свободи" із святочним змістом та святочними побажаннями і оголошеннями, появиться в подвійному об'ємі з датою середи, 6-го січня, але буде друковане у вівторок, 5-го січня. В середу, 6-го січня, буде друковане і вислане на пошту друге різдвяно-святочне число „Свободи", що появиться разом з англомовним „Українським Тижневиком" з датою 8-го січня. В день Різдва Христового за старим стилем, 7-го січня, „Свобода" не появиться й не працюватиме, як і не працюватиме Головна Канцелярія УНСоюзу.

В АМЕРИЦІ

● **Астрономи** Гарвардського університету д-ри Доналд Менцел і Фред Віппел заявляють, що коли астронавти дістануться на плянету Венери і захочуть висісти з ракети, то вони мусять перед тим добре придивитися, щоб не вскочити в океан киплячої води. Ці науковці вважають, що хмари на Венері — це пара, яка постає з гарячих океанів, які вкривають поверхню тієї плянети.

● **Сенатор - демократ** Линдон Б. Джансон заявив, що коли президент Айзенгавер не вирішить, щоб ЗДА, не вважаючи на кошти, здобули перше місце в дослідженні космічних просторів, то сам Конґрес на найближчій сесії мусить діяти в в тому напрямі.

● **85-річний педагог** д-р Алвін С. Джансон, відзначаючи день свого народження, сказав про свою працю вчителя, що він її любить і має її тепер більше як за молодих років. Д-р Джансон працює у школі і видає квартальник „Соціяльні Досліди". Журналістам він заявив, що з усіх страв найбільше любить квашену капусту, і сам квасить, бо „купована капуста смакує так, як сіно".

● **Поліція в Квінсі** (Ню Йорк) заарештувала трьох 12-річних дівчат і двох хлопців 13 і 14 років, які відчиняли поштові скриньки й витягали з них листи з грішми. Гроші вони забирали собі, а листи кидали в канал або ховали в порожньому будинку в Ріджвуді, де знайдено 300 таких листів.

● **В Ню Йорку** 20-го грудня в Медісон Сквер Гардені відбувся 9-ий Ганукка́г - Фестиваль, на якому, як вступні квитки, продавали бонди на допомогу Ізраїлю. Присутніх на цьому фестивалі було 18,000 осіб. Іра Гілден, яка очолює збіркову акцію на допомогу Ізраїлеві, повідомила, що з різних збірок і з продажі бондів цього року мають зібрати в Ню Йорку понад 11 мільйонів долярів. Від 1951 року на допомогу Ізраїлеві зібрано $100,000,000.

У СВІТІ

● **Генеральний губернатор Тайвані** (Формоза), осідку націоналістично - китайського уряду, ген. Чов Чі-ґю, заявив, що 11-мільйонове населення того острова щорічно зростає на 360,000 душ. Тому брак шкільних приміщень і нових варстатів праці — найбільша проблема Тайвані. Однак, проблему контролі народин уряд залишає громадянству.

● **У Гонґ Конґу** два моряки з америк. нищильника, не знаючи міста і його закамарків, минулої середи необачно переступили кордон комуністичного Китаю. Китайці їх негайно схопили і випустили на четвертий день, на енерґійне домагання англійських властей Гонґ Конґу. Американські військові чинники, які переслухали тих моряків, ствердили, що кордон з червоним Китаєм порушили вони таки ненароком.

● **Французький уряд** вніс до парляменту законопроєкт, який дозволяє посмертно вінчатися з жертвами страшної повені, що сталася після прориву греблі Мальпассе в містечку Фрежюс. Ірена Жодар хотіла була взяти шлюб з Андре Капра, який згинув у тій повені, ратуючи свою стару матір, але за французьким законом вільно переводити такі вінчання тільки з військовиками, що згинули на фронті. Ірина з'явилась до президента де Голя, оповіла йому свою трагедію, і за його спонукою укладено негайно відповідний законопроєкт.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіти і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Духове і матеріяльне

Сьогодні ввечорі і впродовж завтрішнього дня, 25-го грудня, ввесь західній християнський світ, а з ним і Америка з частиною наших католицьких парафій відзначатимуть велике рокове свято Різдва Христового. Східній християнський світ, який зберігає в своїх церковних святкуваннях старий календарний стиль і до якого належить український нарід, оскільки він зможе відзначати це велике Свято під окупацією безбожного ворога, святкуватиме Різдво Христове за старим стилем, 7-го січня. Цього ж дня відзначатимуть Різдво Христове і всі українські православні та друга частина католицьких парафій, і ми з ними, в цій країні.

Однак, всі ми глибоко переживаємо цей єдиний й своєму роді різдвяний дух, що сходить на землю ще перед Різдвом і що його цього року ще більше увидатнює груба верства білого снігу, яка несподівано вкрила також східні стейти і ще не вспіла почорніти від великоміської куряви. Бо й як не переживати! Сьогодні, куди б не поглянути, скрізь свято, що променює радістю на обличчях людей і що мерехтить увечері незліченими різнобарвними світлами на ялинках, на домах і в мешканнях.

У цій різдвяносвяточній атмосфері вражає, як великий парадокс, різниця між суттю Різдва і його відзначуванням поза церквою. Характеристикою цього парадоксу може бути типова для різдвяного духа в цій країні, постать „Санта Клоса" в неформенному червоному костюмі, пузатого й червонолицого з пронизливим дзвінком в одній руці і наповненим подарунками мішком у другій. Яка колосальна різниця між цим комерційним символом добробуту і тим убогим вертепом, в якому народився Христос і який бачимо ми в церквах, на площах та у вікнах домів. Як далеко відбігло матеріялістичне святкування Різдва від його духової суті! Очевидно, що Різдво це свято радости і щастя, але жадні матеріяльні добра не дадуть справжньої радости і справжнього щастя без розуміння і практичного здійснювання тих духових вартостей, що криються в містерії Різдва, в його духовому змісті. Це треба мати на увазі всім нам, без уваги на те, за яким стилем ми Різдво відзначаємо. Саме таких веселих і щасливих Свят бажаємо сьогодні усім нашим співгромадянам, що відзначають велике свято Різдва Христового за новим стилем.

Поворот Айзенгавера

3-го грудня ц. р., коли през. Айзенгавер відлетів на відвідини в 11-х заморських країнах, ніхто не сподівався, що ця подорож змінить біг історії. І так само через три тижні, коли він щасливо вернувся, покривши 22,000 миль всіми можливими засобами льокомоції на суходолі, морі й у повітрі, нема наївного, який твердив би, що йому вдалося відігнати ту примару, яка від закінчення останньої світової війни звисає над світом. Основна міжнародна ситуація не змінилась. Але й не було ціллю подорожі Президента вести у відвідуваних ним країнах переговори, що розв'язували б міжнародні проблеми, тим паче, що й можливості багатьох країн, до яких їздив Президент, скромні й обмежені. Поїхав він — як це сам сформулював — із „мировою місією доброї волі", і цю власне ціль осягнув напрочуд успішно.

У світі, що його огорнула психоза матеріялізму, легковажиться моральні вартості. Але в міжнародній політиці вони мають величезне значення. Понад сорок років большевицька пропаганда горлає про імперіялізм і колоніялізм Заходу, про наставлену на війну американську керівну капіталістичну верству і — поруч із цим — про „миролюбність Москви і соціялістичного табору". Брехня, повторювана стократно, не стає правдою, але мимохіть просякає в уми й душі, особливо примітивні. Зі зростом числа і значення азійсько-африканських держав, не є для світу байдужою публічна опінія тих країн. Своєю подорожжю під гаслом миру і „приязни у свободі" Айзенгавер зробив більше для протидіяння комуністичній пропаґандивній отруті, як сотні мільйонів долярів допомоги і десятки бібліотек та інформаційних центрів, що їх час від часу підбурювана агітаторами юрба азійсько-африканських автохтонів обкидує камінням чи й підпалює.

Айзенгавер вибив із рук Хрущова монополь на проповідь миролюбности. Він надзвичайно високо підніс в очах світу авторитет Америки. У своїх публічних виступах він не картав Москви та Пейпінгу і не вивищував Америки. Він не наслідував Хрущова ні в очорнюванні ворогів, ані в чванькуватості щодо успіхів своєї країни. Але він підкреслював на кожному кроці ідеал волі, нерозлучний з ідеалом миру та приязни. І він осягнув цим величезних психологічних наслідків. А в Парижі, в гурті найближчих союзників з поважними розбіжностями думок, він говорив не про розбіжності, а про взаємну приязнь, і, хоч не міг зліквідувати всіх різниць, облегшив їх розв'язання в дальших зустрічах.

Тому привітали Д. Д. Айзенгавера з поворотом, як тріюмфатора. Він вступає в останній рік своєї каденції з максимумом авторитету, пошани й популярности. Опозиційні критики знаходять у ньому чимало хиб. Але й вони не заперечують йому хисту достойно репрезентувати націю і країну.

Терор і донощицтво

Революційний режим Фіделя Кастро на Кубі започаткував свій прихід до влади не тільки бурхливим відзначуванням перемоги, але й масовими розстрілами своїх політичних противників, здебільша вояків та урядовців попереднього, також диктаторського, режиму.. Починаючи від 1-го січня до першої половини червня ц. р., „революційні трибунали" засудили на кару смерти 550 осіб, і всі вони згинули розстріляні „революційними" екзекуційними відділами. Потім на декілька місяців розстріли припинено, але 19-го грудня почалася нова їх серія.

Виступаючи в неділю 20-го грудня ц. р. на масовому зібранні фризієрських робітників, Фідель Кастро звернувся до них і до всього кубинського робітництва із закликом перейти на ролю донощиків, вимагаючи, щоб вони стежили за всіма контрреволюційними діями та виступами і негайно доносили про все адміністративній і військовій владі. Конечність такого масового донощицтва мотивував Кастро не тільки посиленими діями ворожих революції сил, але й „патріотичним обов'язком" кожного громадянина. Виконувати ролю урядових „вух і очей" мали б робітники не тільки по фабриках і крамницях, але й на вулицях і всіх інших прилюдних місцях, занотовуючи кожний антиреволюційний вислів і сповіщаючи про це негайно поліцію.

Посилюванням державного терору і започаткуванням кампанії „всенародного донощицтва" Фідель Кастро пробує наслідувати червону Москву, яка такими самими засобами добилася закріплення комуністичного режиму в СССР. Проте, у випадку маленької Куби спроби такого наслідування можуть дати цілком протилежний ефект: вони можуть стати початком кінця кастрівського „революційного режиму", що його змете черговий „революційний режим" або й само населення, доведене до краю видержливости такими експериментами.

АМЕРИКАНСЬКІ РІЗДВЯНІ КАРТКИ

У цьогорічному різдвяному сезоні американці вишлють приблизно два з половиною більйони різдвяних карток, загальною ватрістю два з половиною мільйонів долярів (без поштової оплати), якщо взяти за основу, що кожна родина вишле пересічно п'ятдесять привітань. Це буде на 130 мільйонів карток більше, як попереднього року, стверджує статистика.

Звичай вітати свояків і знайомих перед роковими святами дуже давній, він сягає ще поганських часів. Старі єгиптяни обмінювались перед своїм Новим Роком символічними „дарунками щастя", те саме робили стародавні римляни, китайці та японці. Ще й в наших часах у деяких країнах латинської культури святочними дарунками обмінюються в день Нового Року, а не під Різдво.

Новітній звичай обмінюватися поштовими картками зродився в половині 18-го століття, в Англії. Першу серію таких карток для масового вжитку випродукував на американському континенті в 1875 р. німецький еміґрант Луїс Пренґ. До того часу різдвяні картки імпортовано з Англії та з Німеччини. Цей меткий іміґрант-видавець уже в 1881 р. випустив на американський ринок п'ять мільйонів привітань-карток. Але конкуренція закордонних фірм була така сильна, що в 1890 р. Люїс Пренґ припинив свою продукцію, і від того часу, аж по кінець першої світової війни не було в ЗДА жадної фірми з цим сезоновим товаром. Американські ринки заливали під кожні різдвяні свята европейські святочні картки. Щойно в 1918 р. невелика американська фірма почала випускати цей товар, тим разом на чотири сторінки, з друкованими побажаннями.

Тепер на терені ЗДА є понад сто різних видавництв поштових карток, здебільша з різдвяною тематикою, які кожного року продукують пересічно сорок тисяч різного роду карток. Найбільша з-поміж них — це компанія Гелмарк, в якій працюють три тисячі висококваліфікованих рисівників та малярів. Задовго перед Різдвом починають вони плянувати й друкувати нові взори для вибагливої публіки. Двадцять відсотків усієї продукції припадає на релігійні композиції. Ще в 1951 році ця категорія різдвяних карток становила ледви п'ять відсотків тієї сезонової продукції, але з кожним роком покупці домагаються щораз більше релігійних мотивів, клясичних зокрема. Це, кажуть спостерігачі тутешнього життя, є наслідком широкого зросту релігійности у ЗДА. Багато в цьому релігійному ренесансі (щодо різдвяних карток) допомогли католицькі й протестантські церковні кола, систематично освідомлюючи своїх вірних — який товар найкраще відповідає святковій події Господнього Різдва.

Статистика подає, що закуп різдвяних карток на 80 відсотків полагоджує жіноцтво. Виконуючи цю традиційну передсвяточну функцію, жінки кожного року шукають чогось інакшого, кращого, оригінальнішого. У зв'язку з щораз новими домаганнями, випущено в цьому сезоні небувалу новину, яка щойно промощує собі шлях у майбутнє: — Це — рекордовані, тобто записані на звуковій стрічці індивідуальні „живі" привіти. Покупці таких різдвяних привітів можуть почути голос своїх рідних, приятелів, пересланий поштою. В цьому сезоні продуценти цього нового товару сподіваються продати два з половиною мільйна таких оригінальних різдвяних привітань.

Найбільші труднощі щодо вибору святочних карток мають старі парубки, самотні особи та вдівці, писав недавно І. Коґен, один з найбільш досвідчених у цій справі роздрібних продавців Ню Йорку. Його фірма веде найбільший у світі роздрібний продаж цього товару. Цей великий знавець своїх покупців подає такі філософічні міркування про старих парубків: „Я завжди їм кажу: біда з вами під кожне Різдво лише тому, що важко вам рішитися піти під вінець".

На диво, існують у ЗДА також запеклі „вороги" різдвяного ввичаю висилати святочні картки. До їх числа належить і колишній президент ЗДА Гері С. Труман. Навіть бувши Президентом, кажуть втаємничені особи, він іґнорував цей широкий звичай своїх земляків, як „передсвяточну психозу". Кажуть, що за час своєї дворазової каденції на пості керманича держави, він не вислав ані одної різдвяної картки. „Це виглядало на кінець світу", — казала одна з його секретарок.

О. М.

Ще дві африканські колонії Франції змагають до самостійности

Париж. — Філіберт Тсіранана, президент автономної Республіки Маляґасі (Мадаґаскар), заявив, що він зголосив французькому президентові де Голеві рішення тієї республіки стати самостійною державою і дістав на це згоду де Голя та його уряду. Таке саме бажання буцім-то має також інша дотеперішня французька колонія, Дагомей. Коли Мадаґаскар є великим островом з територією кругло 341,000 кв. миль та населенням кругло 5 міль. душ, то Дагоней — маленька країна на 45,000 кв. миль з півтори мільйонами населення. Недавно бажання усамостійнитись зголосили французькі колонії Сенеґаль і Судан. Таким чином протягом наступного року, мабуть, постануть ще 4 нові африканськo - муринські держави, які вже тепер говорять про своє членство в Об'єднаних Націях. Всі вони хочуть залишитись у зв'язку з Францією, перетвореної на зразок Британського Коммонвелту. Праві французькі кола страшенне пригнічені цією „парцеляцією" французької імперії, але де Голь буцім-то прийшов до переконання, що це одинокий шлях зберегти у будь-якому зв'язку з Францією її колишні посілості, бо в противному випадку грозив би в одній колонії по другій вибух подібної війни проти Франції, яка від п'ятьох років ведеться у Альжирі.

НА ТЕМИ ДНЯ

ПРИСМЕРК МАРКСІВСЬКОГО СОЦІЯЛІЗМУ

Парадоксально: в той самий час, як „міжнародний гендляр" Нікіта Хрущов захвалює свій комуністичний товар по всіх міжнародних базарах, марксівський соціялізм дедалі більше втрачає ґрунт під ногами. Це характеристичне явище помітне найбільше в Західній Европі.

Під кінець другої світової війни в ЗДА надзвичайно атрактивними були соціялістичні, зокрема соціял-демократичні гасла. В них мільйони населення Західньої Европи добачали єдиний порятунок і найкращу розв'язку всіх післявоєнних проблем. Частинно це була реакція широких мас Заходу на кривди, заподіяні їм диктаторським режимом Гітлера. Також надія на „манну з небес", у формі націоналізації промислу і зв'язаного з нею збільшення продукції, піднесення народного добробуту — штовхнули цілий ряд европейських держав в обійми соціялізму.

Минуло десять років „соціялістичного плянування", і колесо історії повернуло на своє старе місце. Тепер у країнах Західньої Европи соціялістична форма правління перестала бути надією широких мас на „краще завтра". Соціялізм марксівського покрою залишається тільки як спогад, ілюзія вчорашніх надій.

У Великій Британії соціялістичні форми правління тричі зазнавали поразки, уступаючись правлінню консерватистів, які завдали нищівного удару соціялістичній ідеї. У Франції, цій недавній фортеці різних соціялістичних партій і груп, залишилась жменька соціялістичних депутатів у Національній Асамблеї. Також не везе соціялістам у Західній Німеччині. Тамошня соціял-демократична партія, дармащо май же цілком виреклась марксизму, ніяк не годна „викинути з сідла" старого консерватиста, канцлера Конрада Аденауера. Добре поінформовані обсерватори кажуть: лише тому, що ця партія й далі держиться руками й ногами свого застарілого соціялістичного „вірую". Також в Італії ніяк не спроможеться прийти до влади соціялістична партія, навіть укупі з своїми лівими, а то й червоними посестрами. Все це помітно дратує Москву, зокрема її „гендляра комунізмом", — Нікіту Хрущова.

ГЛИБОКУ СИНЬ...

Глибоку синь озер осінніх,
Берези й клени у вогні
І даль небес
холодних, синіх
Дарує знов життя мені.

То де ж ти, щастя,
щоб зо мною,
В даль виряджаючи літа,
Цією радістю земною
Втолити очі та уста.

Все може збутися, все може
Забутися і одцвісти,
Осіннє листя дивно схоже
На давні вижовклі листи.

В останній раз перегорнути
Повчальну повість яворів
І подихом одним зітхнути
З огнем берез, що нас зігрів.

Хоч неспроможний
він спалити
Нового щастя і чуття,
Поет не може не любити,
Не може жити без життя.

А. ПЕРВОМАЙСЬКИЙ

Д-р Ол. Марітчак

СПРАВА БІЛАСА І ДАНИЛИШИНА

При Союзі Українських Адвокатів у Львові існувала Колеґія Оборонців, завданням якої було визначати оборону обвинувачених у політичних процесах перед польськими судами. До колеґії оборонців належали визначніші українські адвокати, члени СУА, які займалися обороною в карних справах і дали свою згоду заступати справи українських політичних в'язнів. Треба підкреслити, що українська адвокатура у Львові, хоч невелика числом, займала перше місце в справах карної оборони. Ані польська, ані жидівська адвокатура не видала карних оборонців на таку міру, як українська палестра. Ніякий з польських чи жидівських адвокатів не міг рівнятися з такими репрезентантами оборончої тактики, як проф. д-р В. Старосольський, д-р М. Глушкевич, д-р Л. Ганкевич, д-р С. Шухевич та д-р М. Волошин. Колеґія оборонців займалася цілою низкою політичних процесів, які вимагали не тільки великого труду й терпеливости, але також деякої особистої посвяти, бо оборона в політичних процесах була актом доброї волі і здебільша не була гонорована.

З усіх політичних процесів, у яких мені довелося брати участь в характері оборонця, ніякий не відбився таким голосним відгомоном серед українського громадянства не лише в краю, але й закордоном, особливо в Америці, як процес проти сл. п. Василя Біласа, Дмитра Данилишина і товаришів у зв'язку з нападом на пошту в Городку, коло Львова. Після недовгого слідства почався перед наглим судом у Львові 17-го грудня 1932 р. карний процес, який тривав до 21-го грудня 1932 р. Перед судом стали: Василь Білас, 21 рік, Дмитро Данилишин, 24 роки, Мар'ян Жураковський, 27 років і Зенон Коссак, 25 років. Боронили: Біласа — д-р Старосольський і д-р Ол. Марітчак; Данилишина — д-р Шухевич і д-р К. Паньківський; Жураковського — д-р Ол. Ганкевич; Коссака — д-р Глушкевич. Трибунал був у складі: Яґодзінський, безоглядний ворог українців, суддя в численних політичних процесах із запасом найбільшого виміру кар — голова, Двожак і Міхалє — безкритичні виконавці доручень згори, вотанти. Обвинувачував прокуратор Мостовський, кар'єрович та повинувач польської вулиці.

Подія, яка лягла в основу акту обвинувачення, мала такий перебіг:

30-го листопада 1932 р. коло год 16.45 (4.30 вечора) увійшли до будинку Городського Суду в Городку, де містилися також бюра скарбового уряду та пошти, 11 бойовиків, членів УВО, видобули револьвери і блискавкою розділилися на чотири групи:— одні ввійшли до поштового уряду, другі до скарбової каси, треті до телефонічного бюра, де перервали получення, а останні залишились на сторожі. Бойовики мали доручення Крайової Команди УВО забрати державні гроші, призначені для виплат на наступний день. Зараз по розділенні груп почалася стрілянина, бо урядовці відмовились виконати вимогу бойовиків, при чому виявилось, що деякі з урядовців були озброєні. Стрілянина мала той наслідок, що бойовики мусіли приспішити відступ і забрали з каси тільки коло 3,000 золотих (за тодішнім курсом коло 600 долярів). В результаті цієї акції бойовиків були ранені: поштовий касир Стеблецький, возьний Колач, урядовець Коман, скарбовий касир Дембіцький і пошталіон Клімчак. З бойовиків були ранені три особи. Від ран померли: возьний Колач та два бойовики — Михайло-Юрій Березинський і Володимир Старик.

Бойовики відступали двома групами з 6-и 8 осіб. В другій групі були Білас і Данилишин, які по відході третього бойовика, дійшли до Глинної Наварії. В міжчасі вістка про напад на пошту рознеслася по околицях, а польська поліція в Городку заалярмувала всі дооколичні поліційні станиці, щоб схопити бойовиків. Зокрема дістав повідомлення про напад командант поліційної станиці в Пустомитах Коят, який разом з постерунковим Слуговським пішов на станцію Глинна Наварія, щоб там шукати бойовиків. Справді, на залізничій станції застали вони Біласа та Данилишина і хотіли їх арештувати. Згідно з інструкцією бойовики почали стріляти, і від куль згинув на місці Кіят, а Слугоцький був ранений. Тоді бойовики відійшли від станції і через Черкаси зайшли до Розвадова. Тоді поліція, числячись з труднощами в зловленні бойовиків, поширила вістку, що то польські бандити напали на українську кооперативу і вбили її директора. Обчислення поліції справдилися, і таки дійсно наші селяни помогли зловити бойовиків. — Ця тактика поліції стала причиною правдивої трагедії, що відігралася в Розвадові-Верині. Про погоню й зловлення бойовиків так розповів на суді свідок о. М. Кінлій, парох Верин:

„Дня 1-го грудня 1932 р., десь коло год. 11-ої я побачив, як багато людей, одні в сорочках, другі в убранні, бігли з дрючками та колами полем в сторону лісу. Заінтриґований цим, пішов я за ними і почув крики: „Розбійники, лапайте!" Я спочатку думав, що то на дика напали, бо в тих сторонах їх багато. Але за якийсь час почув знову крики: „Бий, забий!" На гостинці почув я стріл. По стрілі роздалися голоси: „Він уже не має патронів, приступай безпечно!" Від зворушення я не міг бігти і пристав. З горбка побачив я чоловіка, що лежав на гостинці, оточений людьми. Я прибіг і став просити, щоб його не били. У віддалі яких 30 кроків я побачив другого, що лежав у житі. І його били. Я не знав, котрого ратувати. Було чути дальші голоси: „Бий, забий!" Я, як священик, не хотів до того допустити. Пробував відбирати від людей дрючки, але вони були так роз'юшені, що й на мене готові були кинутись. Нагло один з лежачих очуняв і встав. Був це молодий високий мужчина. Я крикнув, щоб і другого перестали бити. По якімсь часі і цей другий очуняв і піднісся. Обидва вони були побиті, а з голови текла їм кров. Вони зблизилися один до одного, а люди їх оточили. І сталося таке, чого я ще в житті не бачив: один другого взяв під руку, і вони разом станули на стрілецькій могилі, понад людьми. Тоді цей вищий проковив: „Ми є члени Української Військової Організації. Ми вмираємо за Україну. Як ви будете так воювати, то України ніколи не будете ма-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Олег Лисяк

НЕ ЇДЬТЕ ДО НЮ ЙОРКУ!

Не їдьте до Ню Йорку. Недавно я отримав листа, в якому хтось, хто забув підписатися, запитував мене, чи і я також дістав „нюйоркської гістерії", і давав мені у зв'язку з цією можливістю деякі поради.

Отже ні, я не маю „нюйоркської гістерії", і справді вважаю, що нема сенсу їздити до Ню Йорку. Зокрема тоді, коли обіцяєте собі, що цим разом підете лише туди, де маєте справу, і; полагодивши її, використаєте вільний час, щоб, нарешті, після восьми років їждження до Ню Йорку, оглянути собі ... Ню Йорк.

Але, виявляється, що це таки зовсім неможливе. Візьмім, наприклад (як казали у Львові: „дайминато"), що ви маєте поїхати до лікаря, дати собі дослідити тиснення крови, щоб бодай приблизно знати, скільки ще років чи місяців залишилось вам працювати на вільній Землі Вашинґтона на хліб насущний і на бензину до авта.

У лікаря це довго не потриває. Отже, думаєте собі, вийшовши від лікаря, піду собі спокійно, так, як тоді, коли щойно приїхав до Америки і не навчився ще поспішати — оттак, поволі, по Таймс Скверу, сяду без поспіху на собвей, вийду — ось, наприклад, десь недалеко Об'єднаних Націй, перейдуся спацерком по Парк Евню, загляну до малого мадярського ресторану, плюну від серця коло совєтської амбасади, потім сяду в автобус і переїду через цілий Мангеттен аж до Гриніч Виллидж, вип'ю в знайомій таверні одного, ну, нехай два „мартіні" в широкій чарці, може стріну когось із знайомих, загляну до „Лиса Микити" — маю сьогодні багато часу. Їду ж до Ню Йорку лише для того, щоб полагодити справу, нічого більше, а потім не робитиму нічого більше, тільки намагатимусь уникати високого тиснення крови. Це, зрештою, напевно порадить мені і лікар.

Увечорі, перед виїздом до Ню Йорку, треба дещо підготовити, щоб ранком не було суматохи. Ню Йорк — це не копиця сіна, треба взяти до лікаря чисту сорочку і помити ноги — ану ж схоче перевірити тиснення крови в ногах? Підготовляючись, бачите, що таки самою лікарською візитою не обійдеться...

З-під ока дивитесь на оголошення про знайомий бенкет чи зустріч, потім приходить на думку, що варто було б взяти на всякий випадок жінку і токсідо — ану ж прийдеться таки скочити на цей бенкет чи на зустріч? Не для того, щоб так дуже бенкетувати, Боже борони, (бож треба уважати на тиснення крови), але так, одну чи дві промови і зо дві чарки завжди чоловік може витримати. Ну, то хіба беремо вечірню сукню і токсідо, правда? На бенкеті будемо лише годинку, підемо туди зараз після Академії і конвенції...

Що це, завтра також і конвенція? Люди, а я цілком забув! Ага, та і концерт також! Ну, то зовсім певно, що треба взяти жінку: вона співає в хорі, а хор виступає на Академії. А тут ще й той лікар припаточився...

Заглядаєте до течки, чи взяли ноти і ще що там треба до концерту, і тоді впадає вам в око повідомлення про виставку знайомого маляра на горі міста... Безжурна прогулянка по вулицях Ню Йорку віддалюється щораз більше: та ж на виставці треба бути, бо знайомий маляр напевно прийде на бенкет і запитає, чи ти бачив ту й ту картину. Годі тоді „буяти". Як догадається, що не був, то не лише обіцяної картини не дасть, але й не поставить чарки в „Лисі Микиті", навіть ще й образиться. Нема ради — їдемо і на виставку.

То вже все? Лікар, конвенція, бенкет, концерт, виставка... Та де там усе! Ось якраз дзвонить телефон з Ню Йорку: „Не забудьте, що ми відзначуємо мої ім'яннини завтра, в суботу. Це вправді спізнене на місяць, але я мала тоді ґрипу, а ви, я чула, і так маєте бути у лікаря, отже прийдьте до нас, а по дорозі заберіть з собою наших кузенів з 24-ої вулиці, цікавіше буде їхати...

Ну, тепер уже все покрутилося. Треба купити ще якийсь презент, а що тепер нема вже часу, треба буде зробити це в Ню Йорку і завтра, замість спокійно пройтися від Об'єднаних Націй до Гриніч Виллиджу, гнати ще аж на Бронкс, на іменини. Не дуже далеко, зараз коло зоопарку. Знаєте де це? З Мангеттену — то так, якби зі Львова до Янова або Судової Вишні.

„Тату, а що я буду робити завтра сам в хаті цілий день? — питає нащадок. — Школа українознавства кінчається вполудне, то хай я вже краще поїду з вами. Піду собі на совги в Ню Йорку. Там, на Рокефеллер Плаза, їздять на совгах. Візьми й мене з собою...

Отак то виглядає: купити дарунок на іменини, привезти кузенів, піти на виставку, поїхати на Бронкс, завезти жінку на Академію, потім скочити на бенкет, крім того ця конвенція, „Лис Микита" і — що то ще було? Ага, маю піти ще до лікаря, дати перевірити тиснення крови...

Та, властне кажучи, пощо, якої біди? Я цілком певно знаю, що тиснення крови матиму високе, бо буду ганяти по тому Ню Йорку, як ошалілий, вип'ю на іменинах більше, ніж треба, не кажучи вже про бенкет. А ще як стріну знайомого маляра в „Лисі Микиті", або як навинеться ще Ікер? Все пропало!

Таки краще відразу взятися за телефон і задзвонити до лікаря: Не можу завтра приїхати. Не буде часу.

„Оперейтор! Лонґ дистанс, пліз. Ню Йорк..."

Season's Greetings

Є. С. Колянковський здобув диплом інженера

Є. С. Колянковський

Наша еміграційна громада на американському континенті може почванитися новим успіхом. Ще один її син закінчив студії та зайняв відповідне становище в американській економіці. Є ним інж. Євген Святослав Колянковський, син мгр. Євгена та Надії, з Угорчаків, Колянковських.

Народився в корінній Польщі, де його батько працював у державній адміністрації, а мати вчителювала. Там же, в чужому середовищі, провів він своє дитинство. У хлоп'ячому віці він, разом з батьками, знову на чужині. Цим разом на еміграції в Австрії. У Відні скінчив нар. школу, в Кіцбігелі півсередню, а в Інсбруці дві кляси технічної школи. Після приїзду до Канади вступив у французьку середню школу в Монтреалі, яку закінчив в 1954 році з дуже добрим вислідом. Після закінчення середньої школи вписався до „МекГілл університету" в Монтреалі, де в 1959 році одержав диплом електричного інженера.

Під час університетських студій був Є. С. Колянковський членом управи Студентської Організації „Обнова" та Українського Студентського Клюбу в Монтреалі. Крім студій та громадської діяльности він завжди брав та бере живу участь у спортовому житті, в якому найбільше зацікавлює його гра в теніс. В цій вітці спорту може він почванитися найкращими досягненнями: має за собою декілька відзначень в Австрії та Канаді. В міжуніверситетських тенісових змаганнях Східньої Канади причинився до здобуття в 1957 році групового чемпіонату для свого університету.

В листопаді цього, 1959 року обняв п. Колянковський становище інженера в „Інтернешенел Бизнесс Мешінс Корпорейшен, в Покіпсі, Н. Й.

В цьому ювілейному році УНСоюзу стає він членом цієї організації. Щасти йому, Боже, на новій дорозі життя!

Я. Г.

Листопадове Свято в Фініксі, Арізона

Новостворений Амер.-Український Клюб відсвяткував цієї осени вже друге національне українське свято Листопадового Зриву. Голова Клюбу п. Марків в вступному слові закликав до більшого почуття національної свідомости та взаємної пошани. З рук ворога постійно гинуть борці визвольного українського руху. Вставанням з місць та хвилинною мовчанкою вшановано пам'ять поляглих героїв України.

Реферат про листопадові події 1918 року виголосив п. М. Саливан. Учні української школи Богдан Поліщук та Ярослав Кметик продеклямували гарно патріотичні національні вірші. П-ні Василенкова, п. Марків молодший та п. Юрчик продеклямували кілька віршів, які більшість [illegible] Богдан Поліщук гарно відіграв на скрипці кілька українських та американських пісень, а Юрко Андрушко на акордіоні. А. Юрчик виконав сольоспів.

Всі виступи пригадували про рідний край, викликали пошану до оборонців визволення України та співчуття до поневоленого українського народу.

Довго ще по скінченні свята всі присутні в товариській гутірці за кавою під враженням відбутого свята оповідали про славні сторінки з минулого.

С. В.

● Нюйорський губернатор Рокефеллер заявив, що коли б він рішився в 1960 році кандидувати на Президента, то дуже хотів би, щоб віце-президентом на його списку був теперішній віце-президент Ричард М. Ніксон. Давніше Рокефеллер заявляв, що він не зацікавлений особою кандидата на віце-президентурі. Про Ніксона Рокефеллер сказав на телевізії, що як віце-президент він був „активний і виконав позитивну працю".

Season's Greetins

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Річні Збори 71-го Відділу СУА в Джерзі Сиґі, Н. Дж.

22-го листопада відбулися Загальні Збори 71-го Відділу СУА в Джерзі Сиґі. Збори відкрила голова п-і М. Турко спільною молитвою і однохвилинною мовчанкою в пам'ять померлих членок бл. п. М. Колодій і бл. п. Постолюк. Першою точкою було прочитання протоколу із минулорічних зборів. Опісля приступлено до вибору президії, у склад якої увійшли: п-і М. Білозор — голова; п-і О. Парфанових — містоголова, п-і Н. Клапіщак — секретар.

Із звітувань уступаючої управи довідались присутні, що намічену працю виконано якслід. Кожного місяця відбувалися сходини членок, на яких обговорювано біжучі справи і намічувалося працю на майбутнє.

Ряд імпрез, членські вкладки і збірки дали прихід в сумі $1,305,41, а розходів було — $1,272,07. Теперішний стан каси — $33.34.

Належиться признання цілій управі, і громадянству Джерзі Сиґі за піддержку і жетрвенність в користь Відділу. Слід зазначити, що придбані гроші не пішли марно, а їх розподілено на харитативні цілі в Америці і за океаном бідним залишенцям, у формі пачок - висилок і потребуючим студентам нашої поневоленої Батьківщини.

По вислуханні поодиноких референток, які щиро працювали на протязі півтора року і вповні виправдали довір'я, яке на них поклали основуючі Збори.

Присутні іменем Контрольної Комісії уділили абсолюторії уступаючій Упрові. Вибрано нову Управу в складі: п-ні О. Назар, голова; п-ні М. Білозор, місто-голова; п-ні О. Кравченюк, секретар; п-ні М. Садівник, касир; п-ні В. Бачинська, культур. - освітній референт; п-ні М. Турко, організаційний рефер.; п-ні Г. Білик, заст. організ. рефе-р; п-ні А. О. Парфанович, суспільна опіка; п-ні Г. Ситник, господар. рефер.; п-ні І. Качмарська, імпрезовий рефер.; п-ні Н. Клапіщак, пресовий реф. До Контральної Комісії ввійшли: пні О. Демченко, п-ні Г. Романів. Член Відділу п-ні С. Ярош. П. Назар закрила збори, дякуючи усім за присутність.

4-го грудня ц. р. відбувся передріздвяний ярмарок. Дохід призначений на скріплення фондів нашої суспільної опіки.

Н. Клапіщак

Свято в 30-ліття ОУН в Дітройті, Миш.

Дня 25-го жовтня Окружна Управа Державного Відродження України влаштувала свято 30-ліття Організації Українських Націоналістів. Відбулося воно в УНДомі. Програма була коротка і добре виконана. По співі американського гимну голова Окружної Управи ОДВУ І. Білоус відкбив свято промовою.

Головне слово виголосив відомий політик, публіцист, член ПУН інж. Осип Бойдуник, який недавно загостив з Европи до Америки. По сердечнім привітанню бесідник, сам учасник Конґресу з лютого 1929 року, на якому оформлено ОУН, в гарній формі насвітлив важність тої події в розвою наших визвольних змагань, підчеркнув безкомпромісовість в боротьбі і прямолінійність шляху національної революції аж до остаточної перемоги. „ОУН так, як впродовж тридцятьох років, так і надалі не піде на жадні розмови з ворогом. Вороги свідомі того, що український націоналізм і безкомпромісова революційна боротьба ОУН, чи УНРуху, є процес, який закінчиться виროком смерти їхньому пануванню над українським народом і Україною". Промову вислухано з увагою і нагороджено оплесками.

У вокальній частині свята мґр. Володимир Баран, баритон - бас, соліст хорів „Ватра" і „Трембіта", відспівав „Болить мене та головонька" — Ф. Колесси і „Туга" — О. Залеського. Відома, добра рецитаторка п-і Святослава Березовська рецитувала з чуттям і зрозумінням поезії Ольжича. П-і Валентина Биковець відспівала „Нема мені порадоньки" з опери „Купало", муз. Вахнянина і „Як зійдуть зорі вечорові" — слова Бандури, муз. о. Олександра Биковця. Заля нагородила всіх трьох виконавців довгими оплесками.

На закінчення свята висвітлено фільм, накручений в травні 1958 року в Роттердамі під час сваткувань 20-літньої річниці трагічної смерти сл. п. полковника Євгена Коновальця. Показано місце трагічної смерти, похід на цвинтар і сумні відправи на могилі. Свято закінчено співом українського національного гимну.

І. Б.

Українські стипендисти Центральної Технічної Школи в Торонті

27-го листопада в авдиторії Центральної Технічної Школи відбулось святочне роздавання дипломів ,нагород і стипендій найкращим учням цієї школи. На загальне число 8,940 студентів, дістало стипендії за успішні минулорічні студії 53 студенти, а між ними 6 українців: Сузана Банах від „Кенедієн Волпейпер Мануфекчерес Лимитед", Олекс Павляк від „Дюплейт Кенада Лимитед", Володимир Росоха від „Да ґудір Таєр енд Робер Компані оф Кената Лимитед", другий раз, Честер Починяк від „Молсонс Брюрі (Онтаріо) Лимитед", Петро Джулинський від „Плентере Нат енд Шоколейт Компані Лимитед" і В. Любинська від „Юниверсал Фир Дрессес енд Даєрс Лимитед". Грамоти за спортові осяги з 8 дістали 4 українці: Володимир Федчак, Іванка Гунчук, Едвард Салійчук і Федір Шевчук. З військових кадетів нагороджені: поручник П. Джулинський і капітан Ю. Костюк. З відзначенням закінчили цю школу 25 студентів, а між ними 3 українці: Петро Бутрин, Петро Гоменюк і Богдан Медицький. Дальше дипломи отримали з українців: з архітектури і будівництва: Р. Бусько, Ірко Дольницький, Петро Шкляр, М. Ублянський. Летунські механіки: Петро Джулинський, Ярополк Олесницький та Ігор Сич.

● **Люіс Іґнаціо Андраде**, колишній амбасадор Колюмбії у Ватикані, який має 60 років і є батьком трьох дітей та дідом 13-х унуків, вступив до чернечого чину і висвятився на духовника. Рішення стати духовником прийняв він під впливом смерти своєї дружини.

Листопадове Свято в Дітройті

Заходами Станиць Братства УСС-ів, ОбВУА, Дивізійників і Упістів 1-го листопада о год. 7-ій вечора, в залі УНДому, відбулося Листопадове Свято. Не зважаючи на це, що майже в ту саму пору того ж дня відбувалося Листопадове свято, влаштоване шкільною дітворою на сході міста, всі місця були зайняті. Свято відкрив УСС Фр. Липецький. Запрошений з Торонта УСС відомий тенор В. Тисяк відспівав чотири пісні. Пані Решетилович і панна Терлецька виконали фортепіяновий дует (на чотири руки) з думи „Мазепа" — Фр. Лішта. Відома артистка пані Бранка-Кривуцька відрецитувала Черемшини „Тугу" ,а Гр. Назаренко з 9-літнім сином Юрком відспівали кілька пісень в супроводі бандур.

Гарно уложену доповідь виголосив УСС Е. Козак. При кінці Свята повстанням з місць вшановано наших героїв і недавню жертву московського терору — Степана Бандеру.

Свято закінчено відспіванням Українського національного гимну.

Ф. Л.

Двадцятип'ятиліття українського танку в Міннесоті

Цього року сповнилося 25 років з того часу, коли вперше громадяни Міннесоти побачили організований український танок. На весні 1934 року Український Народний Балет почав діяти на тереніміст-близнюків — Сен Полу та Міннесоти. Членами його стали учні школи балетмайстра Василя Авременка. Цю школу засновано восени 1933 року завдяки заходам Павлини Коцюбової (Гайдакової) та Марії Процай. Сам Авраменко керував першим великим цілoвечірнім виступом своїх учнів, що відбувся на весні 1934 року у місцевому театрі Шуберта, який публіка виповнила вщерть. Місцева преса подала прихильні рецензії.

В тому виступі члени обох парафій — православної св. Михаїла, та католицької св. Константина, брали участь. Скоро група при церкві св. Константина розв'язалась, і лише танцюристи при церкві св. Михаїла провадять свою працю досі.

За 25 років своєї діяльности Український Народний Балет дав 25 виступів — 1,175 танків перед більш як 130,000 глядачі в. Між цими виступами було 37 великих, в більшості цілoвечірніх виступів, які відбувалися зі співучастю Українського Народного Хору, що гуртувався при церкві св. Михаїла.

Місцева преса надзвичайно прихильно ставилась до цих виступів — 792 цалі шпальсописних колонок або 4,75 газетних сторінок уділено частового простору, себто 38 часописами за 25 літ існування Українського Народного Балету. За той час 78 фотографій членів балету було уміщено в місцевих часописях.

Коли до цього ще додати, що при кожному виступі була доповідь про українське питання, тоді можна зрозуміти ту велику інформативну роботу серед американського загалу, яку члени Українського Народного Балету провели за тих 25 років.

Члени УНБ почали видавати у 1941 р. журнал, в англійській та українській мовах, „Ukadet", який продовжує виходити аж до цього часу. У цьому журналі, крім місцевої хроніки, було багато інформативних статтей з історії, літератури, культури, політичного життя, міжнародного положення України. Коли до цього ще додати, що цей журнал заснувала і веде тут народжена молодь, то треба дійсно склонити чоло перед невтомною працею, яку веде молода ґенерація для інформцій про Україну.

Цього року члени УНБ вже дали 35 виступів, з яких найвизначнішими були на фестивалі в Дюлут, Мінесота, Вайт Шрайн, Конвеншен та на Мазепинському фестивлі в Мазепі, Мінніcота.

Побажаємо нашим танцюристам ще більше успіхів в зепі, Міннесота.

М. Г. Гайдак

Роман Рудницький переможцем конкурсу

Відомий молодий український піяніст-віртуоз, сімнадцятилітній Роман Рудницький, став головним переможцем загально-стейтового конкурсу для молодих піяністів — до 23-го р. життя, влаштованого в неділю 13-го ц. м. Симфонічною Оркестрою в ГадонФілд, Н. Дж. Наслідком цієї перемоги він виступить як соліст симфонічного концерту цієї оркестри 4-го травня, і тоді йому вручать нагороду, згідно з правилами конкурсу. Роман Рудницький, який від року є учнем славно звісної Розіни Lhevinne (Juilliard School of Music у Ню Йорку), вчительки переможця московського конкурсу Ван Клойбурн'а і кількох інших сучасних передових американських піяністів віртуозів, здобув свою перемогу виконанням концерту Шумана а-моль. До речі, в згаданому конкурсі в неділю 13 він взяв участь безпосередньо перед своїм виступом в Академії у честь Митрополита Шептицького в Ню Йорку.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками 20-ти мільйонового майна організації!

Із Золотого ювілею на народні цілі

В неділю 25-го жовтня 1959 р., син і дочка Олекси і Анастазії Іванців зробили несподіванку для своїх родичів і запросили близьку родину і приятелів на Золотий Ювілей подружнього життя своїх родичів. В часі гостини Михайло Луцишин забрав голос про 50-літнє подружнє життя Ювілятів, подякував від Оліянської громади за їх працю в громаді і у Відділі УНС, бо Ювілят довгі літа працює в Відділі УНСоюзу на пості предсідника. Бесідник згадав, що Ювіляти помагали другим і не жалували жертв на народні цілі, а щоб відзначити доброю пам'яткою цей Ювилей, попросив присутніх гостей, щоб зложили жертви на народні цілі. При кінці Ювілят забрав голос, подякував іменем своєї дружини і від себе усім присутнім гостям за їх численну присутність. Сказав, що дальше по змозі сил буде старатися працювати для народної справи і для розвитку нашого Відділу і УНСоюзу. Ювілят перший зложив жертву. — Зібрано 16 долярів.

Жертви зложили: Ювіляти Олекса і Анастазія Іванців $5; Лалюк Андрій $3; Гадзіська $2; по $1: Луцишин Олекса, Скробач Софія; Луцишин Михаїл, Базів Дмитро, Непорадна Катерина і Колковська Марія.

Розділено $8 на Пресовий Фонд „Свободи", і $8 на Народний Фонд.

Д. Базів

З громадського життя в Йонкерсі, Н. Й.

Листопадовий Зрив та Свято УПА — відзначила наша громада церковною відправою та святочними сходинами 1-го листопада у шкільній авдиторії української народної школи. На програму зложилися вступне слово п. С. Коцибали, доповідь інж. Гончарова, та деклямації уч. Нусі Булат і уч. Аркадії Коцибали. Співом національного гимну закінчено скромне святкування згаданих річниць.

Святочні сходини в честь Гетьмана Мазепи — влаштовано заходами Комітету Дому СУМА 14-го листопада в залі Дому СУМА. Доповідь про Мазепу в українській історії виголосив п. В. Черевко, а доклад про Мазепу в заграничній літературі та мистецтві п. С. Коцибала.

Жалібні сходини по сл. п. Степані Бандері — відбулися з старанням Організацій Визвольного Фронту 29 листопада в залі Дому СУМА. Відкрив сходини п. О. Кулинич, а поминкову доповідь виголосив проф. Ів. Вовчук. Відповідну деклямацію виголосив з чуттям п. Павло Ревак. Того ж дня відслужено Панахиду за душу Покійного.

С. Б.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMMITTE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Листопадові Роковини на Сході Клівленду

Українська Громада Східньої частини Клівленду, невеличка, але під національним оглядом ступає в сліди великої української громади, яка знаходиться в західній частині міста. І так, з приводу трагічної смерти сл. п. Степана Бандери відправив Панахиду за його душу в укр. кат. церкві Пречистої Діви Марії, парох о. Володимир Качмар з ініціятиви пп. Петра Кореневича і Василя Брездуна.

8-го листопада відбулися місячні збори місцевого 364 Відділу УНСоюзу, на яких на заклик голови 364 Відділу п. Кукіза однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять героїв Листопадового Зриву, які впали в боротьбі за волю України. Гарно деклямували діти місцевого Відділу, як: Анна Брездун з Клівленду та Ярослава, Олег і Дарія Кореневич з Солону, Огайо. — П. Марія Кукіз відчитала спогад про Листопадовий Зрив, а п. Анна Бурко відчитала листопадову молитву. Віра Кореневич відчитала деякі дані з життя та діяльности сл. п. Степана Бандери. На закінчення спільно відспівано „Ой у лузі червона калина", та „Ще не вмерла Україна".

Петро Кореневич

Листопадові Роковини та Свято Мазепи в Рочестері, Н. Й.

Рочестерський Відділ ОбВУА вшанував 41-ші роковини 1-го Листопада апелем, який відбувся вечером 31-го жовтня. До місцевої церкви Богоявлення зійшлося 26 членів Відділу враз з прапором. Крім них явилося ще 9 членів Братства 1 Дивізії УНА, відпоручник легіону ім. С. Петлюри і Станичний місцевого Пласту.

Парох церкви, теж член нашого Відділу, о. сов. Городецький відправив Молебен на інтенцію живих ще членів Відділу. Панахида по поляглих героях і по бл. п. Митрополиті Шептицькім правилась в неділю 1-го листопада.

По Молебні зійшлись учасники апелю в церковній залі, де голова Відділу Д. Хоптяк зложив звіт Президії, в склад якої входили два бувші УСС-и (о. Городецький і Д. Квасниця) і один бувший СС.

Опісля всі засіли до скромної перекуски, під час якої голова Відділу промовив і уділив голосу П. Зубрицькому. Опісля ділилися споминами члени Відділу, інж. Коцик, дир. Чорнописький, д-р Годованець, проф. Каліцінський і Ів. Мурин.

Сходини почалися і закінчилися молитвою, яку провів о. Городецький.

В неділю 1. листопада відбулася заходом місцевого УКК в залі Укр. Амер. Клюбу Академія в честь Мазепи та Листопадового Зриву.

В програму тої імпрези входили: гимни, український й американський, продукції хору „Сурма" в супроводі струнної оркестри під кермою проф. Божика, виступ Укр. Нац. Хору під проводом інж. Матковського, доповідь проф. Сагана і рецитація думи Мазепи „Всі покою щиро прагнуть" у виконанні артиста Е. Курила. Всі точки випали бездоганно, особливо деклямація П. Курила.

Приявних на залі було 500 осіб. Головою імпрезового комітету був п. Чорнописький. Гарні декорації сцени і залі походили з руки арт. Загачевського.

П. З.

Українські студенти в Сиракюзах працюють

Українська Студентська Громада ім. д-ра Луки Мишуги в Сиракюзах, Н. Й., влаштувала 14 листопада черговий чайний вечір з цікавою програмою в залі укр. парохіяльної школи укр. катол. церкви св. Івана Хрестителя. Голова — студ. Мирослав Кравс відкрив вечір, і запросив до слова о. дек. В. Середовича, що в теплих словах підкреслив великі завдання студіюючої молоді. Студ. Кравс підкреслив потребу тіснішої співпраці студентства зі старшим громадянством, та запросив професора д-ра Я. Гурського вести програму вечора.

Студент каледжу, Хризант Макарушка прочитав доповідь — „Україна і коекзистенція". Недавноприбулий з Польщі, п. О. П., виголосив доповідь про українців у Польщі та в Україні.

Хорватський катол. священик, о. Рудольф Гращанец, асистент професора соціології каледжу Ле Мойн, виголосив в анг. мові цікаву доповідь про „Подібність українців і хорватів". Він підкреслив, що і хорвати і українці мають велику подібність проблем. Взаємини між обнома народами є незвичайно приязні. Хорватські організації в Европі, Америці й Канаді співпрацюють з українськими організаціями, влаштовують спільні маніфестації в обороні свободи своїх народів, з виступами хорів і танкових груп. Довгі віки турки нищили Хорватію, як татари Україну. Тепер або народи поневолені: хорвати в Югославії, а українці в СССР. В Югославії є національний комунізм Тіта, але це є той самий комунізм, що і російський. Ця сама система: переслідування релігії, брак свободи і нужда. Прелеґент вірить, що доля народів в Божих руках. Між поневоленими народами повинна бути приязнь і співпраця. В хорватській мові закликав о. Г., щоб оба братні народи жили з собою у згоді і разом співпрацювали для здійснення своїх ідеалів!

Проф. д-р Я. Гурський пригадав думки проф. Ст. Смаль-Стоцького, що українська і сербська та хорватська мови мають більше спільних прикмет, як якінебудь інші слов'янські народи, бо вони були довгі віки сусідами, аж доки не розділили їх мадяри.

У другій частині проф. Я. Гурський розказав річево про стан української мови, про українську літературну мову, про правописні правила в УССР, що стараються якнайбільше зблизити українську мову до російської. Українці на рідних землях не мають змоги голосно протестувати, можуть це зробити українці у вільному світі. Він подав до відома, що від лютого 1960 р. буде курс української мови в місцевому університеті, але всі наші студенти повинні записатися на нього.

Дальше висвітлено документарний фільм про комунізм. Вкінці м-р І. Городецький підкреслив, що коекзистенція з комунізмом, це немов рак на організмі, що поширюється і нищить його. Значне число амер. професорів унів. хворіє на русофільство й коекзистенцію. Це вдячне поле для нашого студентства, що має доступ до професорів і повинно переконувати їх в хибності поглядів. Виходять книжки про боротьбу з комунізмом, але немає згадки про боротьбу українців проти московського комунізму.

І. Д.

Листопадовий Концерт шкільної молоді в Дітройті

Концерт, що його влаштувала шкільна молодь нижчої народної і середньої української школи в Гемтремку (схід. част. Дітройту) 1. листопада в 41-річницю Листопадового Зриву, був одним із найбільше вдалим на протязі останніх кількох літ.

Понад 700 осіб - гостей і велике число молоді заповнили вщерть шкільну авдиторію. Програма свята мала більше змісту і краси, чим не раз мають академії старших. Тут ми були близькі подій і близькі зворушень. „Ми бачили і славу героїв і рідний край у борні, і сльози і радість. — І це все відтворила молодь.

Окажім зовсім поважно, що такого високого рівня на цьому місці ми ніколи не бачили, ніколи до таких меж не були зворушені, ніколи так не були врадовані. Успіх свята і захоплення публіки завдячуємо у першій мірі програмі, що її дбайливо опрацював проф. Кирило Цепенда, вчитель музики і співу нашої середньої школи.

Не буду спинятися на окремих точках і виконавцях. Великий вклад праці вложили тут крім п. Цепенди, пані Михайлович, вчителька української мови, вчителька п-на Заня Печенюк і сестра Саломея — директорка школи. о. декан д-р Кнап закінчив цю небуденну програму Листопадового свята „патріотичною промовою", в якій вказував на німців, які не плакали навіть тоді, коли їх міста лягли в руїнах, тільки взялися до важкої праці і відбудували свою державу так, що на місцях, де були руїни, нині стоять модерні будівлі. — „Не плачмо, не нарікаймо на ворогів, а берімося до праці і будуймо наше майбутнє. Розбудовуймо наше рідне шкільництво. Я гордий, що я українець, тішуся, дивлячись на нашу молодь, яка віддала пошану нашим героям і так прекрасно запрезентувала себе на нинішньому святі."

Співом „Боже Великий, Творче Всесильний" — закінчено це гарне Листопадове Свято.

Роман Далко

ЩЕ ТІЛЬКИ 7 ДНІВ . .
. . . ЮВІЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ УНС

Союзове місто Шикаго — дальше горою!

Останні дні ювілейної кампанії УНСоюзу приносять багато несподіванок. Завзяття, яке виказують поодинокі організатори, приводить до великих змін в табелі організаторів і Відділів. Одного, як досі, не повелося змінити: першенства Шикаґа! Це місто дальше веде перед й ледви чи віддасть своє першенство другому місту. В табелі передових Відділів з кінцем першого півріччя цього року серед десяти найкращих Відділів було чотири шикаґівських. Вьогодні тиждень перед закінченням кампанії, на десять передових Відділів є вже п'ять з Шикаґа. До давніх переможних Відділів 114, 131, 22, і 423 прибув п'ятий Відділ ч. 379, секретар якого М. Семків вже ось-ось дійде до сотні членів у цім році. Як закінчиться кампанія ще досі не відомо, бо ось в останніх тижнях до слова доходять ще шостий і сьомий шикаґовські Відділи, а саме 22-ий жіночий Відділ, з енерґійною секретаркою пані Оленою Олексик та 35-ий під проводом гол. контролера П. Пуцила і секретаря М. Савчака. Оба вони значно поширюють ту й так широку базу союзового членства в Шикаґо.

В останніх днях з Шикаґа наспіли до головної канцелярії УНСоюзу 4 більші посилки з членськими аплікаціями. Одна від гол. радного Тараса Шпікули з 11 аплікаціями, друга й третя по 7 аплікацій від секретарів Іванки Подоли, та Михайла Семкова й четверта від секретарки 22 Відділу Олени Олексик з 4 аплікаціями.

Посилка Т. Шпікули не перша в цім році. Вона доповнила цьогорічний союзовий урожай головного радного до імпозантної суми 98 членів. Цим Т. Шпікула не тільки вибився індивідуально на чоло всіх Відділових організаторів, але „сам себе перескочив", бо придбав у цім році уже більше, як у попередніх роках. Пригадаймо: він здобув в 1957 р. 83, а в 1958 р. 95 членів.

Недалеко позаду нього залишився Михайло Семків, секретар 379 Відділу. Остання його посилка доповнила його дотеперішній здобуток до імпонуючого числа 82 членів, яке ставить його на почесне друге місце серед Відділових секретарів не тільки своєї шикаґівської округи, але всього УНСоюзу. До успіху міста Шикаґа в цій ювілейній організаційній кампанії дають свій великий вклад також два успішні місцеві організатори М. Ткачук і М. Сенчишак та два головні контролери УНС інж. Степан Куропась і дир. Петро Пуцило. Гол. контролер інж. Степан Куропась, Відділ якого стоїть на першому місці в Шикаґо, зі своїми 76 членами, яких придбав до листопада ц. р., займає одне з почесних місць в організаційній табелі, подібно, як гол. контролер Петро Пуцило з його листопадовим „рекордом" 55 членів. Обидва вони ще далеко не сказали свого останнього слова в цьому організаційному змаганні і кожний день може принести нову велику несподіванку.

КАМПАНІЯ ЙДЕ І ПОЗА ШИКАҐОМ

Про це говорять щораз нові посилки аплікацій з різних сторін. Ось прибула посилка 11 аплікацій від секретаря 83 Відділу в Филаделфії С. Гаврища; поруч неї лежить свіжо наспіла посилка секретаря 42 Відділу з Пассейку П. Головачука з новими 10 аплікаціями. Досі він здобув уже 42 члени. За ними позаду не залишилися такі відомі з попередніх кампаній Союзові діячі, як В. Рефт з Алеквипи та В. Попович з Рачестеру, які прислали останньо по вісім аплікацій, монтреальський секретар В. Цимбала, від якого саме наспіло 7 аплікацій і багато-багато інших. Інтересно розгортається ювілейна кампанія в останні її дні. Яка шкода, що осталося вже так мало часу. Та ще і в той час можна багато пережити й — доконати.

„ІЗ ДЗВІНКАМИ ГОЛОСНИМИ" — „ВЕСЕЛКА" ЗА ГРУДЕНЬ

Разом із сріблистими сніжинками й ніжним гомоном ангельських дзвіночків, що сповіщатиме прихід св. Миколая в небесних висот з подарунками для чемних дітей, злине до читачів „Веселки" і грудневе число журналу.

Вірші Роляника „Прохання до св. Миколая" і Р. Завадовича „Пізній Юрчик" в оформлені Е. Козака, чудова київська леґенда п. н. „Святий Миколай Мокрий" (ілюстрація М. Дмитренка), яка свідчить про глибоку віру українського народу в чудотворну силу цього Угодника Божого, вступна ілюстрація О. Судомори „Передріздвяний настрій у лісі" та оповідання Т. Білецької „Чобатарикова ялинка" (ілюстрація А. Климка), — впроваджують малих читачів у повний містики, чару, ракости і втіхи настрій і атмосферу, що їх несе початок зими та які створює цикл зимових свят — св. Миколай, Різдво, Новий Рік, Водохрищі.

Історичне оповідання В. Барагури з часів оборони Конотопу п. н. „Великий подвиг малого Михайлика" (ілюстрації П. Андрусева) закінчує цикл матеріялів, присвячених Виговському й Мазепі.

В грудневому числі закінчується оповідання П. Погідного „Пригоди котика Мурчика" (ілюстрації П. Холодного). Про іншого збиточного котика менші діти з приємністю прочитають віршик А. Косовської „Киця - жартівниця" (ілюстрація Юрія Козака).

Основана на народних мотивах казка „Цар Лев" (ілюстрації Е. Козака) стане цікавою лектурою менших дітей, серії цієї істиричної казки Р. Завадовича — П. Холодного, а старші діти можуть під проводом учителя увійти глибше в ідею й життєву правду цієї казки. Допоможе їм у тому контрольне питання, поміщене під текстом [illegible]

Меншим дітям напевно цікаво буде знати, як влаштувався на зиму їхній приятель Чап-Чалап. Ото ж він для охорони перед холодом заклав у лісі „Братство Капелюха". Може хто з маленьких веселчан схоче стати його членом, Чап-Чалап сердечно запрошує.

Бій з татарами на дніпровій переправі й перемога козака - характерника Богдана над бесм, це тема грудневої

В „Кутку Юних Авторів" поміщений вірш читача „Веселки" Олеся Марітчака з нагоди ювілею вихованика і приятеля дітей о. П. Чавса. Цей вірш є доказом любови і вдячности дітей до своїх улюблених опікунів. У числі ще є дописи дітей, розваги й загадки. Кольори числа — фіолет і синій.

Грудневе число „Веселки" завершує шостий річник журналу. Незабаром появиться нова настільна книга, нова прикраса дитячої бібліотеки — свіжий, багатоілюстрований і змістовний річник „Веселки" в тривалій полотняній оправі з золотом тисненою віньєтою роботи П. Холодного.

Чи може бути кращий подарунок від св. Миколая, від ангелика, чи Діда Мороза під ялинку, як щілорічна передплата „Веселки", або її оправлені річники?

Хай батьки, вчителі, душпастирі, виховники, проводи дитячих організацій, керівники бібліотек звернуть увагу на це багатюще джерело лектури, розваги, виховання й навчання, яким є „Веселка".

Громадяни! Не прогайнуйте нагоди здобути 100 долярів!

Ще впродовж останнього тижня місяця грудня можете здобути 100-долярову премію, ставши ювілейними членами УНСоюзу. Забезпечіться в тому часі в УНСоюзі. Кличте організатора, відділового секретаря або прямо УНСоюз, щоб Вас відвідати й оформити Ваше членство в УНСоюзі. Не оминайте нагоди здобути 100 долярів!

В глибокому смутку і жалю повідомляємо, що

НАША МАМЦЯ І БАБУНЯ

АННА з ЖЕХОВИЧІВ ГЛАДКА

вдова по адвокаті
з Волі Всевишнього відійшла від нас у Вічність,
після важких терпінь, заосмотрена Найсвятішими Тайнами,
в дні 22-го ГРУДНЯ 1959 року.

ПАНАХИДИ будуть відправлені в днях 24-го і 25-го ГРУДНЯ 1959 року, в год. 8:00 вечора, в каплиці похоронного заведення П. Яреми — при 129 Іст 7-ма вулиця в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбудуться в СУБОТУ, дня 26-го ГРУДНЯ 1959 р., в год. 9:00 ранку з цього ж похоронного заведення до церкви св. Юрія — при Іст 7-ій вулиці в Ню Йорку, й опісля на цвинтар в Арлінґтоні, Н. Дж.

Прибиті найважчим горем нашого життя:

РОМАНА, ІРИНА — доньки
ОРЕСТ, ЯРОСЛАВ, ВОЛОДИМИР — сини
ЛІДІЯ — синова
ОЛЕКСАНДЕР, АДРІЯН — внуки

Замість квітів на могилу
бл. п. ОЛЬГИ з ТЕРЛЕЦЬКИХ СМАЛЬ,
складаємо — $10.00
на дитячі садки в Німеччині, через 64 Відділ СУА.
М. М. ВОВКОДАВ

ВІДБУЛАСЯ ДРУГА КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ

Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА влаштувало другу з черги Конференцію Молодих Науковців 24-го жовтня в Ню Йорку в домі НТШ.

Конференцію відкрив заступник президента НТШ, — проф. д-р Володимир Калина, який попросив до почесної президії президента УККА та президента Українського Народного Союзу д-ра Дмитра Галичина, та представника давнішої імміграції д-ра Семена Демидчука.

Д-р Святослав Трофименко в доповіді „Коджева кислота та споріднені сполуки", запізнав слухачів із тією кислотою (відкрив її японський учений; „кодже" значить „риж") та своїми дослідами над нею. Коджева кислота (2-гідроксиметиль - 5-гідрокси-гамма-пирон) є найлегше доступним представником 3-гідрокси-гамма-пиронів, через діяння мікроорганізмів роду аспергілляс та деяких пенніцілюм на майже довільне джерело карбогідратів.

Проблема механізму біогенези коджевої кислоти скомплікована. Знайдено, що у випадку глюкози мікроорганізми перетворюють її безпосередньо у коджеву кислоту. Побічним шляхом перетворення глюкози, та мабуть головним у випадку інших карбогідратів, являється фрагментація ядра на частини з двох, або трьох вуглеців, які щойно тоді реагують з утворенням коджевої кислоти.

З черги д-р Симон Федюк в доповіді „Міжнародна тайна дипломатія й українські визвольні змагання" подав короткий нарис історії дипломатії та історичні факти наших змагань на тому тлі.

Автор подав перебіг наших Визвольних Змагань, що почалися з часу зруйнування Києва Батиєм, підкреслюючи наслідки браку тайної дипломатії. На Ірляндії, Ізраїлю й інших малих націях зілюстрував вагу тайної дипломатії яка своїми зручними потягненнями нераз заступала з великим успіхом мілітарну силу та виробила своїм народам державну самостійність. З переписки з Римом ясно, що король Данило був великим дипломатом. Часи козаччини мали і Хмельницького і Мазепу й Орлика, як визначних дипломатів. Але ж, не маючи відповідних представників (суддя Гуляницький, висланий до Туреччини, за обіцянку булави зрадив туркам всі пляни Хмельницького), не змогли використати вповні своїх незвичайних здібностей. Найновіші часи 1918-1923 рр. теж виявляють брак добре поставленої нашої тайної дипломатії. Цей брак у великій мірі причинився до нашої мілітарної програної. Ми не потрафили зацікавити тайну дипломатію світу Україною, яка тому ніколи не мала вірного союзника. Україні треба числити на власні сили.

Лектор Любомир Онишкевич виголосив доповідь „Параметричні фазо-замкнені осцілятори". Модерні компютери вимагають щоразто швидших елементів для розв'язки деяких проблем. Є побажане приспішення теперішніх компютерів в тисячу разів. Параметричний фазо-замкнений осцілятор є саме однією можливою розв'язкою цієї проблеми, бо потенціяльно він може бути елементом компютера, який виконував би більйон операцій на секунду. Цей елемент може виконувати функції логіки, посилювання і пам'яті бінарної інформації, які є потрібні в компютері.

Доповідь лект. Наталії Фецинської відчитав інж. Роман Кобринський. Дев'ятий Конгрес Ботаніків відбувся від 15 до 25 серпня в приміщеннях обох Монтреальських Університетів (англомовного і французького) в Канаді. Перед офіційним відкриттям Конгресу 17 груп науковців вирушили в різні околиці Канади на ботанічні екскурсії. Конгрес працював в 14 секціях: номенклятура, загальна систематика, фікологія, мікологія, фітопатологія, бріологія, мікробіологія, гізморфологія і анатомія, таксономія й географія васкулярних рослин, палеоботаніка, фізіологія, екологія, цитологія й генетика, і ботаніка лісів.

Кожний доповідач мав 20 хвилин часу. Короткі резюме доповідей займають два томи. З ботанікою зв'язане життя людини. Ботаніка в великій мірі відповідальна за те, що люди їлять і що будуть їсти за 100 років, в що одягаються сьогодні й у що вдягатимуться в майбутньому. Участь в Конгресі взяли ботаніки всіх країн, в тому і з Австралії, південної Африки, Ізраїля, Ґана, Індії Японії, Китаю, СССР (приїхало їх біля 20, інші, хоч були зголошені не явилися). Допущені мови на Конгресі були англійська і французька. Одначе проф. Тіхоміров з СССР виголосив свою доповідь в московській мові, яку частинами перекладав перекладач на англійську. З українців взяли участь в Конференції д-р І. Білєунов (з Австрії), проф. Любов Зафійовська, дійсний член НТШ (Шикаґо) і авторка, що працює в каледжі Нотр Дейм.

Замітну доповідь виголосив д-р Е. В. Чік, з медичної школи університету Дюк (Норт Каролайна), який насвітлив зарaзливу недугу блястомікозіс, що її поширюють тварини, які зіткнулися із зараженою почвою. Вона діє в околиці Півн. Америки і в долині ріки Міссіссіппі, в Кентакі, та Південній Індіяні. Найчастіше ця грізна недуга атакує легені, скіру і кості.

Науковці з СССР на загал вели себе звисока. були надто впевнені в тому, що говорили. Вони переконані, що знають більше, чим це насправді є. Вони вірять, що можуть повністю впливати на зміну природи і до того зміряють. Це помилкове їх переконання було для всіх інших ясним.

Мґр. Роман Кухар виголосив доповідь „Джерела до битви під Полтавою". Використану для досліду теми джерельну й оперту на джерелах літературу, що займається прямо, чи посередньо битвою під Полтавою, можна розділити на історичні монографії типу Адлерфельда, Нордберга, Рюг фон Енґеля, Бутурліна, Соловйова, Шулейра, Ключевського і т. д., та на інший матеріял, як державні документи, звіти і донесення — (Марлров, Плеср, Кайзерлінг, Канслі, Арґель, Понятовскі і т. д.) репортажі (Театрум Европеум, Журналь де Пєр ле Ґранд, Барділі, Коґль), особисті спогади, мемуари, кореспонденцію, приватні письма (Дефо, Наполеон Бонапарте, Петро, Витворг і т. д.), специфічно воєнну літературу (Крізі, Фуллер), розвідки й дисертації (Вреде, Карльсон). Кромі цього доповідач взяв до уваги графічний матеріял, як пляни битви, кількістні зіставлення військ противників, таблиці хронологічних дат воєнних дій, зокрема ходу полтавської битви, тощо. Названі типи матеріялів, що всесторонньо насвітлюють різні аспекти битви під Полтавою, частинно описав в доповіді й узгляднив в долученій до нього бібліографії. Із доступних свідчень джерельної і спорідненої літератури навів ті, що мають суттєве відношення до української сторони в битві під Полтавою, або займаються в цілому критичними моментами, що могли вирішно вплинути на її вислід. Доповідач відмітив характеристичну рису розгляненого матеріялу: коли дані відносно стану справи московської, чи шведської сторони в багатьох випадках удокументовані, чи піддані старраннішому дослідові, то відносно українського еквіваленту завважується в тому ж — чужинного походження — матеріялі, спільні риси недостатнього обізнання з предметом, відсутність точного документування, часові і ділові пропуски, в цілому: вони хиткої і нерівної якости. Особливішому розглядові в рямках теми піддав розвідку в шведській мові Карльсона „Сляґет від Польтава" — (Битва під Полтавою) і дисертацію в латинській мові „Де пунґа Польтавензі") (Про Полтавську битву) авторства Карла Фабіяна Вреде. Ті й інші джерельні праці доводять понад всякий сумнів, що українська сторона, яку часто обвинувачується в тому, насправді не несе жодної відповідальности за шведсько-українську невдачу в битві під Полтавою.

По кожній доповіді відбулася дискусія, в якій забирали слово: д-р О. Попович, д-р Семен Демидчук, проф. І. Савчук, д-р С. Галамай, д-р Д. Галичин, д-р О. Соколишин, проф. д-р В. Калина й інші. Треба зазначити, що опрацьовані на належному науковому рівні теми, в яких просвітлювали власні творчі досягнення молодих науковців, зробили на численних слухачів глибоке враження.

Секретаріят НТШ.

● **На Кипрі** проголошено сильно заперечуваний місцевою пресою закон про поділ того середземноморського острова, який незабаром має стати самостійною державою, на шість виборчих округ з мішаними грецько - турецькими комісіями. В кожній окрузі вибори будуть переводитись окремо, і кожний виборець матиме право вибирати з різних виборчих списків стільки кандидатів, скільки передбачено послів з округи.

3,000 осіб на Академії 15-річчя смерти Митрополита Шептицького в Торонті

Торонто. — Тут відбулася Святочна Академія в честь Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького у Массей Гал з участю 3,000 осіб, між ними кардинала МекҐвиґена, міністра праці Михайла Стара з дружиною, Федеральних послів: д-ра І. Кучерепи, Павла Гелієра, М. Д. Мортона, Фледа Стінсена, міністра транспорту Івана Яреми з дружиною і провінційних послів: Алана Ґросмана, Гулда та інших. Академію відкрив Кир Ізидор. Жіночий хор під дир. о. В. Жолкевича відспівав Б. Кудрика „ Хвали душе моя" і А. Гнатишина „Богородице Діво". Святочну промову виголосив кардинал МекҐвиґен, підкреслюючи діла і заслуги Митрополита Андрея для українського народу і Церкви. Хор під дир. монсеньйора Дж. Е. Ронана проспівав його композицію „Оремус"; Т. Л. Да Вітторія „О маґнум містеріюм" і П. Да Палестріна „Лавдате Домінум". Скрипкове сольо М. Бруха „Концерт Ґ-моль, Оп. 26 і виступ Дівочого Хору Академії Преч. Діви Марії з Анкестер під дир. Сестри Лорети, який в уніформах гарно запрезентувався. Майже сотня учениць академії відспівала Б о р т н я н с ького „Іже херувими"; Шуберта „Радуйся Маріє" і Генделя „Алилуя". Вірш Курпіти продеклямував Ю. Почешок, а 100-членний мішаний хор під дир. проф. І. Ковалева закінчив цю величаву Академію відспіванням Дехтярова „Хваліте ім'я Господа"; Лірина „Доколі, Господи" і Бортнянського „Блажен Муж". Відтак пролунав могутній спів цього хору — „Боже Великий, Єдиний". Вся преса, українська і англомовна, принесла статті і репортажі про життя і діяльність Митрополита Андрея Шептицького. Треба згадати статтю монсеньйора Дж. А. МекДонаґа, яку помістив „Ди Кенедісн Реджістер" 12-го грудня ц. р. Стаття називається „У Гробельської, яка виконала честь Великого Митрополита".

Доповідь проф. М. Єфремова „Явища ізоформізму в світлі закону простих кратних чисел"

17-го жовтня відбулось засідання Природознавчої Секції УВАН у ЗДА, на якому з доповіддю виступив геологмінералог, проф. М. Єфремов.

Він нагадав, що в хемії панує закон кратних чисел, тобто співвідношення елементів, що входять до певних сполук, відповідає с п і в відношенню простих чисел.

Далі він дав визначення явища ізоформізму як здібності кількох елементів заступати один в тому самому мінералі, тобто в тих самих кристалічних ґратах. Це явище докладно описано, але досі незрозуміле. Доповідач навів кілька теорій, що пояснюють ізоформізм. зокрема згадав погляд Гольдшмідта про те, що в кристалічних ґратах заступають один одного елементи з однаковими йонними радіюсами.

Проф. Єфремов сказав, що він вивчав дані аналізів мінералів, опублікованих у сучасних совєт. наук. виданнях, і на підставі цього вивчення прийшов до висновку, що домішки в мінералах теж зустрічаються відповідно до закону кратних чисел. Зокрема цьому законові підлягає ряд найпоширеніших мінералів, альбіт-анорит.

Л. Д.

СПРАВА БІЛАСА І ДАНИЛИШИНА

(Закінчення зі сторни 2-гої)

ть!" По тих словах взялися за руки і поцілувалися. Я не є неспокійної вдачі, вмію запанувати над собою. Але та хвилина, коли люди стояли з дрючками, а вони на стрілецькій могилі, пригадала мені, що так мусіло бути, тоді, як в Гетсиманському городі Христа видавали. Чуючи згадані слова, я клякнув і почав відмовляти молитву, а люди поклякали також і похилили голови. Тим часом надійшла поліція і арештувала хлопців."

Під час зізнань о. Кіндія сталася незвичайна подія. — Розправа перед наглим судом ішла швидким темпом, бо зближалися свята Різдва. Зізнання о. Кіндія відбувалися коло 12-ої години вночі. Якраз на початку зізнань світла у великій судовій залі погасли, і дальші зізнання о. Кіндія йшли при кількох свічках на столі суду, прокуратора й оборони. Заповнена публікою велика заля була ледве освітлена. Невелика, скромна постать священика і його спокійний, але виразний голос робили велике враження. Коли свідок повторив слова Данилишина до селян: „Ми вмираємо за Україну", Данилишин вибухнув несамовитим плачем, стискав руки, закусував губи. Білас поклав йому голову на рам'я, обіймав його, цілував і заспокоював. На лаві оборонців і на залі люди обтирали сльози. Деякі оборонці не були в силі опанувати зворушення і повиходили зі залі. Траґізм цієї хвилини опанував усіх за вийнятком трибуналу і прокуратора, які були вже готові вимагати кари смерти.

Дня 22-го грудня 1932 року, наглий суд проголосив присуд, яким вимірив Біласові, Данилишинові і Жураковському кару смерти, а справу Коссака передав звичайному трибуналові. На телеграму оборони в справі помилування засуджених прийшла відповідь, що помилували тільки Жураківського, а супроти Біласа і Данилишина мала бути виконана смертна кара. Крім оборони, прохання про помилування засуджених внесли польські бойовики з ППС: Томаш Арцішевський, Квапінський, Добровольський та Пурталь, які домагалися помилувати засуджених в ім'я людських засад, бо вони у своїм переконанні боролися за волю свого народу.

Вирок виконано 23-го грудня 1932 року ранком в присутності суду, прокуратора і оборони. Під час виконання смертної кари по всіх церквах Львова били дзвони. Бойовики поводилися до останньої хвилі спокійно й гідно, в тім переконанні, що віддали своє молоде життя для України. Василь Білас і Дмитро Данилишин згинули як герої.

● **Мадрид** святочно приоздобився перед прийняттям президента Айзенгавера. Збудовано чотири великі тріюмфальні брами, будинки удекоровано велетенськими портретами Айзенгавера та привітальними гаслами, між якими переважало „Ай лайк Айк". Встановлено найбільшу в історії Мадриду кількість рефлекторів.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Т-во „Українська Січ", Відд. 170 повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 27-го грудня 1959 р., в год. 4-ій по пол., в УНДомі при 96 Fleet St. Обов'язком кожного члена прибути на Збори, на порядку яких, між іншими, буде вибір нової Управи на 1960 рік. По Зборах — Товариське Прийняття. — П. Мелень, предс.; В. Плечонь, касир; І. Грабар, секр.

ЮТИКА, Н. Й. — Управа Відд. 58, повідомляє всіх своїх членів, що **Річні Загальні Збори** відбудуться в суботу, 26-го грудня 1959 р., в парафіяльній залі — 813 Hamilton St. Порядок Зборів: звіт Управи та вибір нової Управи на 1960 рік. Прохаємо всіх членів обов'язково прибути та привести нових кандидатів на членів УНСоюзу. — М. Дацковський, голова; Т. Горбовий, кас.; І. Яковенко, секр.

ТРЕНТОН, Н. Дж. — Повідомляється всіх членів Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 245 ім. Б. Хмельницького, що **Річні Загальні Збори** відбудуться в п'ятницю, 1-го січня 1960 р., в залі укр. кат. парохії при 1195 Дуц Еве. Початок Зборів в год. 2:00 по пол. Порядок Зборів буде поданий на місці. Присутність членів обов'язкова. — М. Мартиненко, секр.; Й. Сабат, кас.; О. Гоянюк, голова.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — **Річні Збори** Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 209, відбудуться в неділю, 3-го січня 1960 р., в год. 2:00 по пол., в домі секретаря. Проситься про численну участь. Маємо важливі справи до полагодження. — Й. Гудз, предс.; Й. Гінда, секр.

ТАРЗАН, ч. 4381. Жах молю.

Тарзан, що тільки врятував тубільця від крокодила джімлі, але та людина була потрясена страшним жахом.

— Я є молю, з тих людей, що над озером. Мене вибрали на жертву сьогодні ввечері. Я сподівався втекти... Але він, приведе мене знову.

Хто? — домагався мавполюд. Молю дрижав. — Білий демон, який дихає під водою!